

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku P. [...] Spółki z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
z udziałem zainteresowanego J. S.
o wydanie zaświadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 lutego 2016 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8
kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając Sądowi
Apelacyjnemu w [...] orzeczenie o kosztach postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2015 r. odrzucił apelację wniesioną przez odwołującą się P. [...] Spółkę z o.o. z siedzibą w W. od wyroku (błędnie określonego jako postanowienie) Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 14 lipca 2014 r.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie od decyzji odmawiającej wydania odwołującej

się zaświadczenia stwierdzającego, że zainteresowany, skierowany do pracy za granicą, podlegał w tym czasie ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

W apelacji od powyższego wyroku pełnomocnik odwołującej się nie oznaczył wartości przedmiotu zaskarżenia, twierdząc, że spór dotyczy „objęcia ubezpieczeniem społecznym” i przez to nie jest to spór o prawa majątkowe. Wezwany do uzupełniania braku formalnego apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, twierdził z kolei, iż nie jest to konieczne, gdyż nie uzależnia rozpoznania apelacji co do żądania głównego i kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny uznał jednak, że apelacja odwołującej się podlega odrzuceniu na podstawie art. 370 k.p.c. Sąd drugiej instancji przypomniał, że przepis ten stanowi, iż apelacja podlega odrzuceniu na posiedzeniu niejawnym, jeżeli nie została opłacona lub z innych przyczyn jest niedopuszczalna albo gdy strona nie uzupełniła braków apelacji w terminie wyznaczonym przez Sąd. Zgodnie natomiast z art. 368 § 2 k.p.c. w sprawach o prawa majątkowe należy oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia przez odpowiednie zastosowanie art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c. Pojęcie praw majątkowych jest niewątpliwie szersze niż pojęcie spraw o roszczenia majątkowe i dotyczy także spraw o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa bądź zobowiązania jednej ze stron. Sprawy o podleganie ubezpieczeniu społecznemu są sprawami o prawo majątkowe.

Sąd Apelacyjny podkreślił również, że z woli ustawodawcy brak oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o prawa majątkowe jest traktowany jako brak formalny apelacji uzasadniający jej oddalenie, jeżeli nie zostanie rozstrzygnięty w trybie art. 370 k.p.c. Wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest zaś konieczne tylko wtedy, gdy przedmiotem sporu jest określona kwota pieniężna (art. 19 k.p.c.).

Odwołująca się P. [...] Spółka z o.o. z siedzibą w W. wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na wyżej opisane postanowienie, zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej się kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść postanowienia, to jest art. 370 k.p.c. i art. 373 k.p.c., przez niewłaściwą ocenę prawną sprawy i przyjęcie, iż odwołująca się nie podała wartości przedmiotu zaskarżenia, przez co Sąd Apelacyjny odrzucił apelację.

Żaląca się utrzymywała, że spełniła żądanie Sądu Apelacyjnego, tzn. podała wartość przedmiotu zaskarżenia, podtrzymując dotychczasowe stanowisko zawarte w apelacji i wskazując, że kwestia odmowy wydania zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego na formularzu A1 w trybie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 należy do kategorii spraw z zakresu objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Zdaniem żalącej się, należy mieć na uwadze, iż w zaistniałej sytuacji, kiedy strona uzupełniła braki formalne według żądania Sądu, odrzucenie apelacji nie jest zasadne. Istotną kwestią jest też to, że Sąd w piśmie wzywającym do uzupełnienia braków formalnych nie zażądał wprost podania wartości należnych składek za okres wskazany w decyzji organu rentowego. Sąd, nie zgadzając się ze zdaniem odwołującej się, winien precyzyjnie określić swoje żądanie lub wezwać do wskazania wymienionej wartości w odrębnym piśmie.

Żaląca się podniosła także, iż należy mieć na uwadze, że kwestia odmowy wydania zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego na formularzu A1 w trybie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 należy do kategorii spraw z zakresu objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Ponadto, odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia w wyznaczonym terminie jej braków może dotyczyć tylko takich braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c., w sprawach o prawa majątkowe należy w apelacji oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia. Obowiązek ten wywodzony jest z art. 19-24 i art. 25 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało już wyjaśnione, że dla rozróżnienia majątkowego bądź niemajątkowego charakteru konkretnej sprawy nie jest istotne, czy rozpoznawana jest ona w następstwie wytoczenia powództwa o świadczenie, czy też powództw o ustalenie albo ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego. Sprawą majątkową jest sprawa, w której zgłoszone żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron.

Do takich spraw o charakterze majątkowym mogą zatem należeć - jak ma to miejsce w ocenianym przypadku - spory o wydanie zaświadczenia o podleganiu właściwemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych. Przedmiotem żądania w tego rodzaju sprawie nie jest bowiem objęcie ubezpieczeniem społecznym (to nie jest wszak kwestionowane), ale wydanie zaświadczenia na formularzu A1, określającego ustawodawstwo właściwe, co ma oczywisty wymiar majątkowy, przekładając się na wysokość należnych składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalno-rentowe zainteresowanego. W tej sytuacji należy uznać, że uzasadnione było wezwanie pełnomocnika odwołującej się do uzupełnienia apelacji i oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Wbrew twierdzeniom żalącej się, Sąd wykonał ten obowiązek wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych apelacji. W odpowiedzi na to wezwanie żaląca się oświadczyła natomiast, że wartość przedmiotu zaskarżenia w przedmiotowej sprawie stanowi objęcie ubezpieczeniem społecznym.

Jest prawdą, że z mocy art. 373 k.p.c. (a także art. 370 k.p.c.) sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację wówczas, gdy strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie jej braków formalnych. Przepisy art. 370 k.p.c. i art. 373 k.p.c. należy bowiem odczytywać łącznie z art. 130 k.p.c. Chodzi jednak tylko o takie braki formalne apelacji, bez uzupełniania których nie można nadać temu środkowi odwoławczemu dalszego biegu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 stycznia 2005 r., III UZ 29/04, OSNP 2005 nr 11, poz. 165; z dnia 11 grudnia 2009 r., II UZ 43/09, LEX nr 583823 i z dnia 17 maja 2013 r., II UZ 30/13, niepublikowane). *Ad casum* brak określenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie uniemożliwiał zatem nadania biegu apelacji wniesionej od wyroku zapadłego w sprawie z zakresu ubezpieczenia społecznego o wydanie spornego zaświadczenia

A1, skoro ani dopuszczalność tego środka odwoławczego, ani opłata od niego nie są zależne od wartości przedmiotu zaskarżenia. Wartość ta może być natomiast istotna przy stwierdzaniu dopuszczalności skargi kasacyjnej od wyroku Sądu drugiej instancji, co jednak nie pozostaje w sferze zainteresowania Sądu Najwyższego w ramach rozpatrywania niniejszego zażalenia.

Należy również zauważyć, że takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w pozostałych orzeczeniach zapadłych w wyniku zażalenia wniesionego przez odwołującą się P. [...] Spółkę z o.o. (por. postanowienia: z dnia 24 września 2015 r., II UZ 18/15 i II UZ 21/15; z dnia 21 października 2015 r., II UZ 24/15 i II UZ 26/15), a także w analogicznych sprawach zawisłych przed Sądem najwyższym w wyniku zażalenia organu rentowego (por. postanowienia: z dnia 24 września 2015 r., II UZ 20/15 i z dnia 8 grudnia 2015 r., II UZ 34/15).

Podsumowując, Sąd Najwyższy uznaje więc, że skoro brak określenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie uniemożliwia nadania biegu apelacji wniesionej w niniejszej sprawie od wyroku Sądu Okręgowego w W., zastosowanie przez Sąd Apelacyjny sankcji z art. 373 k.p.c. za nieuzupełnienie przez pełnomocnika odwołującej się w wyznaczonym terminie tego braku formalnego było nieprawidłowe, co uzasadnia uwzględnienie ocenianego zażalenia i orzeczenie, zgodnie z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.